

AANGENOMEN TEKSTEN

P9_TA(2022)0112

Totaalaanpak voor onderzoek en innovatie - De strategie van Europa voor internationale samenwerking in een veranderende wereld

Resolutie van het Europees Parlement van 6 april 2022 over de totaalaanpak voor onderzoek en innovatie: de strategie van Europa voor internationale samenwerking in een veranderende wereld (2021/3001(RSP))

Het Europees Parlement,

- gezien de mededeling van de Commissie van 18 mei 2021 over de totaalaanpak voor onderzoek en innovatie: de strategie van Europa voor internationale samenwerking in een veranderende wereld (COM(2021)0252),
- gezien de mededeling van de Commissie van 30 september 2020 over een nieuwe EOR voor onderzoek en innovatie (COM(2020)0628),
- gezien de mededeling van de Commissie van 11 december 2019 over de Europese Green Deal (COM(2019)0640),
- gezien de op 25 september 2015 door de Algemene Vergadering van de VN goedgekeurde resolutie getiteld “Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development” (Onze wereld transformeren: de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling),
- gezien de Overeenkomst van Parijs, die is gesloten uit hoofde van het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering¹,
- gezien de vragen aan de Commissie over de totaalaanpak voor onderzoek en innovatie: de strategie van Europa voor internationale samenwerking in een veranderende wereld (O-000013/2022 – B9-0011/2022),
- gezien artikel 136, lid 5, en artikel 132, lid 2, van zijn Reglement,
- gezien de ontwerpresolutie van de Commissie industrie, onderzoek en energie,

¹ Besluit (EU) 2016/1841 van de Raad van 5 oktober 2016 betreffende de sluiting, namens de Europese Unie, van de Overeenkomst van Parijs, die is aangenomen in het kader van het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering (PB L 282 van 19.10.2016, blz. 1).

- A. overwegende dat in de strategie voor internationale samenwerking in een veranderende wereld wordt erkend dat de huidige geopolitieke machtsverschuivingen problemen veroorzaken op het vlak van mensenrechten, waarden en academische vrijheid;
- B. overwegende dat de strategie tot doel heeft regels te bevorderen die gebaseerd zijn op multilateralisme, wederzijdse openheid, een gelijk speelveld en groene, digitale, gezondheids-, sociale en op innovatie gebaseerde oplossingen, in samenwerking met derde landen en met inachtneming van grondrechten en gedeelde waarden;
- C. overwegende dat de strategie zal worden uitgevoerd door middel van initiatieven die zijn gebaseerd op de “Team-Europa”-aanpak;
- D. overwegende dat Horizon Europa open zal blijven staan voor de wereld en dat de Unie zal streven naar een gemeenschappelijke interpretatie en toepassing van beginselen zoals onderzoeksethiek en -integriteit, gendergelijkheid, diversiteit en inclusiviteit, open data en open wetenschap, academische vrijheid, normen en empirisch onderbouwde beleidsvorming;
- E. overwegende dat de strategie erop gericht is wetenschap, technologie en innovatie te mobiliseren voor een snellere duurzame en inclusieve overgang naar kennismaatschappijen en -economieën in lage- en middeninkomenslanden;
- F. overwegende dat het volgen van een agenda voor wetenschapsdiplomatie de partnerschappen van de Unie met derde landen zou versterken en diplomatieke doelstellingen zou helpen ondersteunen;
- G. overwegende dat internationale samenwerking op het gebied van onderzoek en innovatie integraal deel uitmaakt van de Europese Onderzoeksruimte;
- H. overwegende dat de Europese Innovatieraad en het Europees Instituut voor innovatie en technologie een belangrijke rol zullen spelen bij de ondersteuning van innovatieve start-ups in het kader van samenwerkingsinitiatieven met derde landen;
- I. overwegende dat internationale samenwerking op het gebied van onderzoek en innovatie in overeenstemming met de duurzameontwikkelingsdoelstellingen van de VN, de Overeenkomst van Parijs en de Europese Green Deal onontbeerlijk en noodzakelijk is om de gezondheid van de wereldbevolking te versterken, en innovatieve oplossingen evenals langetermijnoplossingen te ontwikkelen voor een rechtvaardige groene en digitale transitie;
- J. overwegende dat de EU het goede voorbeeld moet geven door de EU-normen inzake intellectuele eigendom te beschermen en buitenlandse inmenging aan te pakken;
- K. overwegende dat internationaal onderzoek en internationale innovatie een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de waterstofstrategie van de Unie;
- L. overwegende dat de strategie de samenwerking met geïndustrialiseerde derde landen bevordert;
- 1. is ingenomen met de mededeling van de Commissie over de totaalaanpak voor onderzoek en innovatie: de strategie van Europa voor internationale samenwerking in een veranderende wereld, waarin wordt erkend dat wetenschap en innovatie deel

uitmaken van hetzelfde systeem en dat bij mondiale samenwerking rekening moet worden gehouden met alle aspecten van de kenniswaardeketen;

2. is ingenomen met de doelstelling van de Commissie om van de totaalaanpak een streven te maken waarvoor Team Europa zijn middelen zal bundelen;
3. beschouwt internationale samenwerking op het gebied van onderzoek en innovatie als een integraal onderdeel van de vernieuwde Europese Onderzoeksruimte en verzoekt de Commissie het potentieel van relevante acties en programma's van de Unie te benutten om talent van over de hele wereld aan te trekken;
4. herinnert eraan dat er voortdurend moet worden geïnvesteerd in de vaardigheden en loopbanen van onderzoekers, onder meer middels ondersteuning van de kennismobiliteit;
5. verzoekt de Commissie om in het kader van het transitieforum van de Europese Onderzoeksruimte te voorzien in een gestructureerde rol voor relevante belanghebbenden bij onderzoek en innovatie in Europa en voor het Europees Parlement;
6. benadrukt dat de Unie op regels gebaseerde multilaterale samenwerking moet ontwikkelen om belangrijke mondiale uitdagingen op economisch, maatschappelijk en ecologisch vlak aan te pakken, waarbij onderzoek en innovatie een centrale rol moet spelen;
7. herinnert eraan dat associatieovereenkomsten met derde landen die onder het toepassingsgebied vallen van artikel 16, lid 1, punt d), van de Horizon Europa-verordening¹, alleen kunnen worden ondertekend met derde landen en gebieden die zich inzetten voor een op regels gebaseerde open markteconomie, met onder meer een eerlijke en billijke benadering van intellectuele-eigendomsrechten en eerbiediging van de mensenrechten, en met de ondersteuning van democratische instellingen;
8. betreurt de beperkte rol van sociale en menswetenschappen ten opzichte van andere disciplines met betrekking tot mondiale samenwerking;
9. benadrukt de sleutelrol die het Europees Instituut voor innovatie en technologie en de Europese Innovatieraad kunnen spelen bij het bevorderen van internationale samenwerking en de benutting van het potentieel van start-ups en doorgroeiende ondernemingen via hun deelname aan initiatieven met derde landen; spoort gemeenschappelijke ondernemingen en andere EU-partnerschappen voor onderzoek en innovatie aan tot meer internationale samenwerking;
10. benadrukt dat wereldwijde samenwerking op het gebied van onderzoek en innovatie van cruciaal belang is voor het concurrentievermogen van Europa, maar merkt op dat dit niet mag leiden tot onvoorwaardelijke openheid van de kant van de Unie; steunt de algemene aanpak die wordt gekenmerkt door het beginsel "zo open als mogelijk, zo

¹ Verordening (EU) 2021/695 van het Europees Parlement en de Raad van 28 april 2021 tot vaststelling van Horizon Europa — het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie, tot vaststelling van de regels voor deelname en verspreiding en tot intrekking van Verordeningen (EU) nr. 1290/2013 en (EU) nr. 1291/2013 (PB L 170 van 12.5.2021, blz. 1).

gesloten als nodig”;

11. steunt het beginsel om wederzijdse toegang te verlenen tot onderzoeksprogramma's, open wetenschap en de bescherming van intellectuele eigendom, en verzoekt alle partners de Europese normen inzake de bescherming van intellectuele eigendom na te leven en na te volgen; is ingenomen met de toolkit van de Commissie voor de bestrijding van buitenlandse inmenging op het gebied van onderzoek en innovatie, maar blijft pleiten voor het behoud van een op samenwerking gebaseerde en open benadering van wetenschap en innovatie;
12. steunt het gebruik van artikel 22, lid 5, van de Horizon Europa-verordening in uitzonderlijke gevallen; dringt er echter bij de Commissie op aan een beleid voor gerechtvaardigde uitsluitingen te publiceren en een openbaar debat op gang te brengen over het juiste gebruik van deze mogelijkheden;
13. onderstreept het feit dat de totaalaanpak moet worden afgestemd op de industriestrategie van de Unie en de Europese Green Deal als aanjagers van welvaart en economische en duurzame groei; dringt erop aan dat in het kader van de strategie meer aandacht wordt besteed aan industriële samenwerking;
14. benadrukt de cruciale rol van halfgeleiders bij het waarborgen van de digitale soevereiniteit van de Unie; is ingenomen met de initiatieven van de Commissie in dit verband en wijst op de samenwerking op onderzoeksgebied met derde landen die geassocieerd zijn met de bestaande programma's van de Unie;
15. benadrukt de belangrijke rol van Europese kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) in het kader van internationale samenwerking en onderstreept dat kmo's toegang moeten krijgen tot investeringsadvies en instrumenten die hun innovatiecapaciteit zouden helpen vergroten, en capaciteiten moeten kunnen ontwikkelen om talent van over de hele wereld aan te trekken;
16. beklemtoont dat de EU ervoor moet zorgen dat alle internationale samenwerking op het gebied van onderzoek en innovatie in overeenstemming is met en bijdraagt aan de duurzameontwikkelingsdoelstellingen van de VN, de Overeenkomst van Parijs en de Europese Green Deal, en uiteindelijk een ontwikkeling van innovatie en technologieën garandeert die in overeenstemming is met het beginsel “geen ernstige schade berokkenen”;
17. verzoekt de Commissie en de lidstaten zich te verbinden tot een grotere overdracht van cruciale milieu- en klimaatgerelateerde technologieën en -oplossingen aan ontwikkelingslanden, en deze overdracht te ondersteunen;
18. is ingenomen met het voornemen van de Commissie om synergieën te bevorderen tussen de Intergouvernementele Werkgroep inzake klimaatverandering en het intergouvernementeel platform voor wetenschap en beleid inzake biodiversiteit en ecosysteemdiensten; is van mening dat er op maat gesneden partnerschappen op het vlak van onderzoek en innovatie met derde landen moeten worden ontwikkeld en dat deze partnerschappen moeten worden opgenomen in de bredere economische en ontwikkelingssamenwerking, zoals in het kader van het “Global Gateway”-initiatief;
19. is van mening dat bij de totaalaanpak van onderzoek en innovatie veel nadruk moet

worden gelegd op gezondheid, preventieve geneeskunde en gezondheidszorg, en dat de beginselen van open toegang, gegevensuitwisseling, beheer van intellectuele-eigendomsrechten en 3A - availability, accessibility, and affordability: beschikbaarheid, toegankelijkheid en betaalbaarheid - centraal moeten staan in deze aanpak; is van mening dat deze beginselen van toepassing moeten zijn op onderzoeksprojecten voor de ontwikkeling van geneesmiddelen en medische technologieën die ten dienste staan van lokale gemeenschappen en de toegang tot gezondheidsdiensten verbeteren;

20. pleit voor een intensivering van de samenwerking met alle geïnteresseerde en gelijkgezinde landen om een langetermijnoplossing te vinden voor het tekort aan grondstoffen, en beveelt aan de mondiale innovatiecapaciteit op het gebied van materiaalwetenschap en circulaire economie te vergroten en tegelijk vervanging aan te moedigen, om de ecologische voetafdruk gedurende de hele levenscyclus van deze kritieke grondstoffen te verkleinen;
21. steunt de inspanningen en initiatieven van de Unie ter bevordering van wetenschapsdiplomatie, zoals de ontwikkeling van een agenda voor wetenschapsdiplomatie door de Commissie en de Europese Dienst voor extern optreden;
22. neemt met toenemende bezorgdheid kennis van de groeiende druk op en beperkingen van de academische vrijheid in de Unie en de rest van de wereld;
23. maakt zich zorgen over het feit dat Europese universiteiten in toenemende mate financieel afhankelijk worden van China, en over de implicaties hiervan voor de academische vrijheid;
24. verzoekt de Commissie een voorstel uit te werken voor de juridische bescherming van de academische vrijheid in de Unie in de Verdragen, en te verwijzen naar de eerbiediging van deze vrijheid in associatieovereenkomsten;
25. verzoekt de Commissie jaarlijks en in het kader van de tussentijdse evaluatie van Horizon Europa verslag uit te brengen over de stand van zaken inzake de academische vrijheid in Europa en derde landen waarmee de Unie een associatieovereenkomst of wetenschappelijke samenwerkingsovereenkomst heeft;
26. benadrukt dat de Commissie dringend praktische richtsnoeren inzake academische vrijheid moet uitvaardigen voor belanghebbenden op het gebied van onderzoek en innovatie, met als doel de veiligheid, de zekerheid, het welzijn en het concurrentievermogen van de Unie te waarborgen;
27. verzoekt de lidstaten en de Commissie acties te bevorderen en een EU-programma op te zetten ter ondersteuning van academische beurzen of verblijven voor onderzoekers die gevaar lopen;
28. benadrukt dat de Unie een sleutelrol moet spelen bij de bevordering van open wetenschap wereldwijd en het over de grenzen heen delen van onderzoeksgegevens, -resultaten en -infrastructuur, met inachtneming van het FAIR-beginsel (findable, accessible, interoperable, and reusable: vindbaar, toegankelijk, interoperabel en herbruikbaar); merkt echter op dat dit niet mag leiden tot onvoorwaardelijke openheid en steunt het algemene beginsel “zo open als mogelijk, zo gesloten als nodig”;

29. is van mening dat een strategische benadering van internationale normalisatie cruciaal is voor een succesvolle mondiale aanpak van onderzoek en innovatie, en kijkt uit naar een Europese normalisatiestrategie;
30. benadrukt dat de Unie in het kader van haar internationale samenwerking op het gebied van onderzoek en innovatie het voortouw moet nemen, en bij de productie van wetenschap van wereldklasse veeleisende ethische normen moet hanteren en een hoge mate van onderzoeksintegriteit moet toepassen, en dat zij er tegelijkertijd voor moet zorgen dat het onderzoek naar en de ontwikkeling van nieuwe technologieën in overeenstemming zijn met artikel 19 van de Horizon Europa-verordening en geen schade berokkenen aan het milieu;
31. benadrukt dat gendergelijkheid moet worden bevorderd, met bijzondere aandacht voor het vergroten van de competenties en de rol van vrouwelijke onderzoekers; onderstreept dat genderdimensie beter moet worden geïntegreerd in de inhoud van onderzoek en innovatie, dat er nood is aan uitgesplitste gegevens en resultaten, en dat het genderevenwicht in teams voor onderzoek en innovatie moet worden verbeterd; verzoekt de Commissie deze doelen na te streven door middel van dialoog en de uitwisseling van beste praktijken met derde landen;
32. verzoekt de Raad en de Commissie een interinstitutioneel akkoord met het Parlement te sluiten waarmee het Parlement een grotere rol krijgt toebedeeld bij het beheer van associatieovereenkomsten die zijn ondertekend op grond van artikel 16, lid 1, punt d), van de Horizon Europa-verordening, gezien de hoogst politieke aard van deze overeenkomsten en de budgettaire gevolgen ervan voor de huidige en toekomstige kaderprogramma's;
33. benadrukt dat er moet worden gestreefd naar synergieën en meer samenwerking door middel van de programma's voor extern optreden van de Unie, zoals het instrument voor nabuurschapsbeleid, ontwikkeling en internationale samenwerking, alsook naar investeringen in de wereldwijde ontwikkeling van infrastructuur in het kader van de Global Gateway en het instrument voor pretoetredingssteun, om in partnerlanden capaciteit op te bouwen op het gebied van onderzoek en innovatie en op het gebied van hoger onderwijs, en beklemtoont dat bestaande partnerschappen, met name met Afrikaanse landen, moeten worden versterkt; acht het even belangrijk om capaciteit op het gebied van onderzoek en innovatie op te bouwen in EU-delegaties wereldwijd, om te komen tot een werkelijk mondiale aanpak van onderzoek en innovatie in de EU;
34. benadrukt dat onderzoek en innovatie moeten worden versterkt in de samenwerking van de EU met lage- en middeninkomenslanden op belangrijke gebieden als de klimaatverandering, gezondheid, paraatheid voor epidemieën, digitalisering, voedselzekerheid en voeding;
35. merkt op dat de waterstofstrategie van de Unie de invoer van schone waterstof zal vereisen; onderstreept dat de zuidelijke landen aan de Middellandse Zee een enorm potentieel vertonen voor het gebruik van schone waterstof en voor de uitvoer hiervan naar Europa; merkt voorts op dat deze toekomstige handelsrelatie het best wordt gefaciliteerd als alle partners worden betrokken bij de inspanningen op het gebied van onderzoek en innovatie die als basis zullen dienen voor de waterstofstrategie; verzoekt de Commissie na te gaan of het mogelijk is de financiering van de EU-partnerschappen inzake onderzoek en innovatie, zoals het partnerschap inzake onderzoek en innovatie in

het Middellandse Zeegebied (Prima), uit te breiden zonder af te wijken van de belangrijkste doelstellingen ervan, met name de ontwikkeling van de gezamenlijke innovatieve oplossingen die het Middellandse Zeegebied dringend nodig heeft;

36. verheugt zich over de hernieuwde politieke steun voor intensievere trans-Atlantische samenwerking via verschillende handels- en technologische fora, en steunt de verdere intensivering van de wetenschappelijke samenwerking tussen de EU en de VS;
37. benadrukt dat het belangrijk is inspanningen op het gebied van onderzoek en innovatie in de zuidelijke en oostelijke buurlanden van de EU alsook de samenwerking met deze landen te versterken, ter bevordering van ontwikkeling, vrede en geopolitieke stabiliteit;
38. veroordeelt ten stelligste de gewelddadige invasie van Oekraïne door de Russische Federatie; verzoekt de Commissie om in samenwerking met de Oekraïense regering specifieke projecten te ontwikkelen in het kader van Horizon Europa ter versterking van de Oekraïense wetenschappelijke sector en ter bevordering van de samenwerking tussen de Unie en Oekraïne; verzoekt de Unie alle samenwerking op het gebied van wetenschap en onderzoek met de Russische Federatie, Russische entiteiten en Europese entiteiten die onder zeggenschap van Russische entiteiten staan, stop te zetten en dezelfde aanpak toe te passen voor elk land dat de Russische oorlogsinspanningen steunt;
39. pleit voor de ontwikkeling van een innovatiebeleid met Georgië en de zuidelijke Kaukasus, zoals omschreven in de associatieovereenkomst tussen de EU en Georgië;
40. vraagt de regeringen van Zwitserland en het Verenigd Koninkrijk evenals de Commissie om hernieuwde constructieve betrekkingen, op basis waarvan nauwere samenwerking en eventuele deelname aan Horizon Europa mogelijk worden;
41. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Commissie en aan de Raad, alsmede aan de regeringen en de parlementen van de lidstaten.